

آنچه مساجد برای دهه امامت و ولایت تدارک دیده‌اند

از پویش تحفه عید تا طرح سفره‌داران غدیر

۲

روایتی از برگزاری مراسم نماز عید قربان در صحن و سرای رضوی

به وقت قربانی نفس

عید قربان، عیدی است برای یادآوری کردن به آدمی تا نفسش را قربانی کند و خودش قربانی خواسته‌های نفسانی نشود، عیدی که خلاصه آن، اعتماد به بندگی و مهربانی خدایی است که نگذاشت پدری ذبح شدن فرزندش را ببیند... هنوز آفتاب نزده و خنکای نسیم صبحگاهی دل را تازه می‌کند، جمعیت از دور و نزدیک خودشان را برای اقامه نماز عید قربان به حرم رسانده‌اند و مسیرهای منتهی به حرم مطهر رضوی قدم به قدمش مملو از عاشقان امامت و ولایت است، بیشتر مسافران و زائران از شب قبل در حرم ماندگار شده‌اند تا سحرگاه عید بی‌دردستر باشند و از این قافله جا نمانند. بیشتر صحن‌ها و رواق‌های حرم مطهر امام مهربانی‌ها پر شده و رواق امام ...

احمد حسینی - عکاس رضوی



نگاهی به جایگاه وقف در تاریخ برگزاری جشن‌های دهه ولایت

غدیری‌ترین موقوفات حرم رضوی

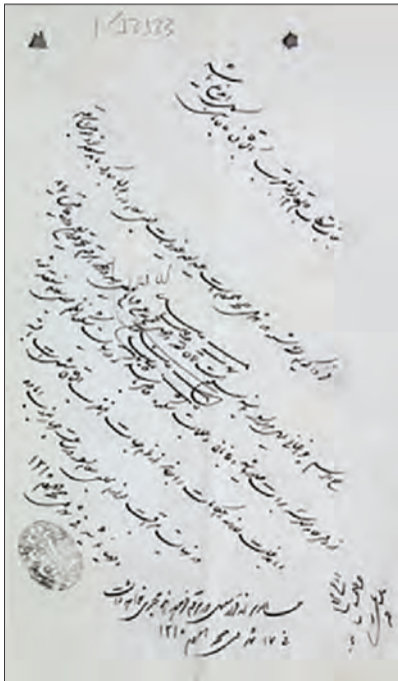
■ **توجه به امور خیریه و سادات فقیر**

برخی دیگر از موقوفه‌های غدیری در حرم رضوی بر موضوع جشن تمرکز ندارند؛ درآمد این دسته از موقوفات یا صرف هدیه دادن می‌شود و یا به کار خیر مانند اطعام فقرا و مانند آن اختصاص پیدا می‌کند. به عنوان نمونه می‌توان از موقوفه سیدمیرزای صراف که مربوط به سال ۱۲۷۸ق / ۱۲۴۰ش است، نام برد؛ درآمد این موقوفه که شامل مزرعه، دو باب دکان، نصف یک حمام و نیمی از سهم قنات «میرکاریز» بیرون از دروازه نوغان مشهد است، با نظر واقف به تهیه لباس برای سادات یتیم در عید غدیر اختصاص دارد یا موقوفه علی‌اکبرخان تحویلدار که مربوط به سال ۱۳۰۲ق / ۱۲۶۴ش است و واقف املاک و مستغلاتی را صرف تهیه هدیه برای سادات یتیم به مناسبت عید غدیر کرده است. برخی از این نوع موقوفه‌ها بیشتر اختصاصی شده‌اند؛ یعنی در آن‌ها افرادی که مشمول هدیه می‌شوند باید ویژگی‌های خاص‌تری داشته باشند؛ به عنوان نمونه می‌شود از موقوفه محمدحسین الحسینی مربوط به سال ۱۲۷۴ق / ۱۲۳۶ش یاد کرد. واقف مذکور که هم از سادات بوده و هم افتخار خادمی آستان قدس رضوی را داشته است، دو سهم و نیم از درآمد قنات مشهور «چهار طاق» را به تهیه هدیه برای فرزندان یتیم خادمانی که از سادات هستند، اختصاص داده است.

■ **مصارف دیگر**

البته تهیه هدیه یا به اصطلاح عیدی و همین‌طور پرداخت وجوه به عناوین مختلف در وقف‌های غدیری تنها برای پرداخت به سادات پیش‌بینی نشده و موقوفاتی هم داریم که در آن‌ها واقف با موضوعات دیگر، افرادی غیر از سادات را به عنوان دریافت‌کننده درآمد موقوفه در نظر گرفته است؛ مثلاً موقوفه محمد مهدی نوائی لشکرنویس مربوط به سال ۱۲۷۵ق / ۱۲۳۷ش که در آن درآمد موقوفه به تأمین اجرت خدمت کفشبانان حرم رضوی در شب عید غدیر اختصاص پیدا کرده. گویا در آن ایام، شب عید غدیر یکی از شب‌هایی بود که درهای حرم بسته نمی‌شد و به همین دلیل مرحوم لشکرنویس برای جبران خدمت خادم، موقوفه‌ای در نظر گرفت. نمونه‌هایی از این قبیل موقوفه‌ها کم نیستند.

به موضوع چراغانی و روشنایی حرم مطهر در شب عید غدیر اختصاص دارد. مرحوم مرتضی‌قلی بیگ، واقف این موقوفه ضمن اختصاص دادن وجوه درآمد آن به امور مختلف، بخشی را هم به چراغانی حرم رضوی به مناسبت عید غدیر اختصاص داده است. نمونه دیگر از وقف‌هایی که تمام یا قسمتی از آن‌ها به جشن عید غدیر اختصاص دارد، موقوفه امام‌وردی‌خان بیات مختاری است که در سال ۱۲۷۶ق / ۱۲۳۸ش ضمن وقف املاک و مستغلاتی در نیشابور، چنین



موضوع تدارکات برای برگزاری هر چه بهتر مراسم عید غدیر و همچنین توجه به اعمال خیر در این روز موجب شدد سنت حسنه وقف به این حوزه نیز ورود پیدا کند.

مقرر کرده با درآمد بخشی از این موقوفه‌ها، عده‌ای را در عید غدیر میهمان کنند و پس از پذیرایی، حاضران به تلاوت قرآن کریم بپردازند.

محمدحسین نیکبخت

سابقه برگزاری جشن عید غدیر به صدر اسلام و روز مشهور «غدیر خم» بازمی‌گردد. بر اساس روایت سیدرضی در کتاب «خصائل الاثمه(ع)»، حسان بن ثابت انصاری نخستین کسی بود که بلافاصله پس از تمام شدن خطبه پیامبر(ص) در روز غدیرخم، شعری سرود و با اجازه رسول خدا(ص) آن را در مراسمی که به مناسبت اعلام رسمی جانشینی امیرمؤمنان امام علی(ع) برگزار شده بود، خواند. در دوره‌های بعد نیز هر چند شیعیان در تنگنا و محدودیت روزگار می‌گذرانند، اما هیچ وقت از برگزاری این عید و استفاده از برکات معنوی آن غافل نبودند. طبق گزارش علامه امینی در «الغدیر»، مردم قم در سال ۲۵۹ق مراسم عید غدیر را با شکوه بسیار و در منزل احمد بن اسحاق قمی که تا پیش از شهادت امام حسن عسکری(ع)، وکیل آن حضرت بود، برگزار می‌کردند. مسعودی، مورخ مشهور قرن چهارم هم در کتاب «التنبیه و الاشراف»، آورده است که شیعیان عید غدیر را با شکوه بسیار در عراق و دیگر نقاط شیعه‌نشین گرمای می‌داشتند. موضوع تدارکات برای برگزاری هر چه بهتر مراسم عید غدیر و همچنین توجه به اعمال خیر در این روز موجب شد سنت حسنه وقف به این حوزه نیز ورود پیدا کند و نقش پایداری در حفظ و تداوم برگزاری جشن و دیگر مراسم در این روز مبارک داشته باشد. حرم رضوی نیز از قدیم‌الایام و دست‌کم از زمانی که صفویان به قدرت رسیدند، صاحب موقوفاتی برای مراسم خاص عید غدیر شد؛ هر چند که برخی معتقدند سابقه موقوفه‌های غدیری در آستان قدس به دوران غلبه سربداران در این شهر بازمی‌گردد؛ اما خب برای این دیدگاه، دلیل متقن و درستی در اختیار نداریم.

■ **نقش وقف در تدارک جشن و سرور**

موقوفه‌های غدیری حرم رضوی، همگی بر یک موضوع تمرکز ندارند و چنان که از نهاد وقف انتظار می‌رود، زوایای مختلف یک موضوع را پوشش می‌دهند؛ مثلاً قدیمی‌ترین سند موقوفه غدیری در حرم مطهر که مربوط به سال ۱۰۸۲ق / ۱۰۵۰ش و دوره سلطنت شاه‌سلیمان صفوی است،



موعظه / آیت‌الله مجتبی تهرانی

چه کنیم تدبیر ما همسوبا تقدیر الهی شود؟



وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح کرد

در مسئله حجاب و عفاف به هویت ایرانی و اسلامی توجه داریم

گزارشی از بدعت‌های عجیبی که به مجالس ترحیم راه یافته است

دف و نی به جای پندیه و روضه!

نمایش «آن سوی برکه» در جشن بزرگ خانوادگی غدیر

جشنواره

مهدی فرجی برزگر:

جشنواره رسانه‌ای امام رضا (ع) می‌تواند سرآمد جشنواره‌های کشور باشد



داور دومین جشنواره رسانه‌ای بین‌المللی امام رضا(ع) گفت: جشنواره رسانه‌ای امام رضا(ع) جشنواره‌ای حرفه‌ای است که می‌تواند سرآمد جشنواره‌های کشور باشد. مهدی فرجی برزگر افزود: آثار

ارسالی به جشنواره به ویژه در بخش مستند رشد خوبی داشته و از نظر کیفیت نیز نسبت به دوره گذشته، آثار ارزشمندتری تولید شده است.

پیش از این‌ها در تولید آثار دینی دچار مشکل بودیم؛ آثار کیفیت خوبی نداشتند و دچار شعارزدگی بودند ولی امسال هم کیفیت و هم کمیت آثار بسیار خوب بوده است. به همین دلیل جشنواره رسانه‌ای امام رضا(ع) یک جشنواره مطرح در سطح کشور است که می‌تواند همچنان رشد داشته باشد و سرآمد جشنواره‌های کشور باشد.

داور بخش مستند و نماهنگ دومین جشنواره رسانه‌ای بین‌المللی امام رضا(ع) آینده این جشنواره را خیلی خوب و روشن عنوان کرد و گفت: وقتی صحبت از رسانه می‌شود منظور همه رسانه‌هایی است که مردم از آن ارتزاق فرهنگی می‌کنند؛ حتی فضای مجازی، نمایش خانگی و... همه رسانه هستند و می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در ارتقای فرهنگ رضوی داشته باشند. مردم به لحاظ فکری بنیان‌های خودشان را از طریق همین رسانه‌ها تأمین می‌کنند. فرهنگ رضوی و فرهنگ اهل بیت(ع) بخشی از گوشت، خون و استخوان ما مردم ایران است و رسانه‌ها می‌توانند آن را پالنده و شکوفا کنند و همین امروز هم تأثیر بسزای رسانه در فرهنگ رضوی مشهود است.

حجت‌الاسلام دکتر امیرمحسن عرفان

در چهارمین پیش‌نشست «اندیشه‌های تمدنی میرزای نائینی(ره)» که با همکاری نمایندگی سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی در قم و مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه در راستای برگزاری کنگره بین‌المللی میرزای نائینی برگزار شد، گفت: میرزای نائینی درصدد پی‌ریزی عقلانیت دینی در نظام سیاسی اسلامی بوده است. به گزارش آستان‌نیوز، این استاد حوزه و دانشگاه در این نشست عنوان کرد: مرحوم نائینی در دوره حیات خود کنشگری سیاسی اجتماعی متفاوتی داشت و ملای

حجت‌الاسلام دکتر امیرمحسن عرفان

با همکاری سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی

نشست علمی

«اندیشه‌های تمدنی

میرزای نائینی»

برگزار شد

منبرمجازی

تبلیغ غدیر واجب است



حجت‌الاسلام فرحزاد: ما باید قبول کنیم که در جریان غدیر خیلی کوتاه آمدیم. غدیر مهجور و غریب است. الان فرض کنید یک خبرنگار در دنیا میکروفن دست بگیرد و اسم فلان فوتبالیست را ببرد. همه می‌شناسند. فلان خواننده و فلان هنرپیشه را می‌شناسند. اما به جز کشورهای اسلامی، اگر بپرسد علی بن ابیطالب(ع) کیست... بعید می‌دانم از ۱۰۰ نفر، ۱۰ نفر بشناسند! پیغمبر اسلام را اکثر از می‌شناسند. نام علی باید کنار نام پیغمبر و خدا باشد. امام حسین(ع) را اکثر از می‌شناسند. چون تاسوعا و عاشورا در اغلب کشورها دسته راه می‌افتد. ولی علی بن ابیطالب(ع) را به اندازه یک انسانی که شهرت جهانی دارد معرفی نکردیم. نهج‌البلاغه‌اش، خودش و شخصیتش را معرفی نکردیم. امیرالمؤمنین(ع) غریب است و ما روز قیامت مسئول هستیم. من خواهم می‌کنم استقبال محرم دو سه روز باشد. نه ۷۰روز و ۱۰روز... شما وقتی از ۱۰روز جلوتر به استقبال محرم می‌روید، یعنی عید غدیر و اعیاد غدیریه هیچ! امام حسین(ع) هم والله راضی نیست. اینکه در ایام غدیر همه جا را سیاهپوش کنیم درست نیست. شما از هر مرجع تقلیدی و هر دانشمندی بپرسید: عاشورا مهم‌تر است یا غدیر؟ روایت داریم که امام سه بار قسم خورده است قطعاً غدیر مهم‌تر از عاشورااست و قطعاً غدیر از فاطمیه مهم‌تر است. حضرت زهرا(س) فدای ولایت و امیرالمؤمنین(ع) و راه خدا شد. غدیر یک جریان است و یک فرهنگ است و یک دین و مکتب است و ما باید این را احیا کنیم. پس همان طور که ایام صادقیه، ایام فاطمیه، ایام محرم را افتاده است، بیاییم غدیر را هم از این مهم‌وریت و غربت دریابوریم. در چند روایت دیدم که «یفرحون» بر «یحزنون» مقدم شده است. پس ان‌شاءالله این ایام شادی را مفصل جشن بگیریم.

تبلیغ غدیر جزو واجبات است. مثل نماز که می‌خوانیم، اصل دین، ولایت و اصول دین از فروع دین مهم‌تر است... احیای خطبه غدیر خیلی مهم است. یک کلیبی در فضای مجازی دیدم که خبرنگاری با خیلی از افراد مصاحبه کرده بود که به نظر شما مهم‌ترین روز یا شبی که امید دارید گناه شما آمرزیده می‌شود کدام است؟ خیلی‌ها گفتند: شب عاشورا، تاسوعا، عرفة، شب قدر! اکثر گفتند: شب قدر. تا حدی جواب درست است ولی جواب اصلی این نیست. پرسش این است که مهم‌ترین شب و روزی که خداوند از همه بیشتر می‌آمرزد، چه روزی است؟ هیچ کدام جواب صحیح ندادند. ولی امام صادق(ع) فرمودند: دو برابر ماه رمضان، شب قدر و شب عید فطر خدا در عید غدیر به برکت آقا از آتش جهنم آزاد می‌کند.

